

Огляд VIII Міжнародної нумізматичної конференції
«Сохраняя прошлое – строим будущее»¹

З 5 по 6 жовтня на базі Навчального центру Національного Банку Республіки Білорусь, у поселенні Раубічі, Мінський район, Республіка Білорусь, пройшла VIII Міжнародна нумізматична конференція, організаторами якої стали Національний Банк Республіки Білорусь (далі – НБРБ), а також Білоруське нумізматичне товариство. Цього року зустріч делегатів пройшла під лозунгом «Зберігаючи минуле – будуємо майбутнє», що є завжди актуальним.

До участі у конференції було запрошено загалом 70 учасників, серед яких: 6 докторів габлітованих, а також 5 докторів філософії, аспіранти вищих навчальних закладів, музейні працівники та археологи, працівники банківської сфери, колекціонери та краєзнавці. До участі у конференції з'їхались учасники з 8 країн: Білорусі, України, Польщі, Литви, Словаччини, Російської Федерації та навіть із далеких Казахстану та Вірменії. Активну участь у заході взяли також представники Національних Банків країн-учасниць, у тому числі і з України.

Наукове зібрання було відкрите вітальними словами до учасників конференції від Голови НБРБ – **Калечиць Сергія Валерійовича**, а також представників державних органів та голів іноземних делегацій, обговорювались історії створення нумізматичної колекції НБРБ та розвиток музею, актуальні питання охорони пам'яток культури у Республіці Білорусь.

Завершення пленарного засідання відбулось декількома презентаціями нових нумізматичних видань: членом Білоруського нумізматичного товариства **Дмитром Гулецьким** презентовано черговий 3-тій збірник наукових публікацій з нумізматики та сфрагістики (російською мовою) «Русь – Литва – Орда», співробітником Національного історичного музею Республіки Білорусь **Йосифом Судніком** здійснена презентація каталогу виставки монет і медалей до ювілею білоруської столиці (російською мовою) «Минск – 950 лет»², а також кандидата історичних наук, провідного наукового співробітника сектора нумізматики Національного музею історії України – **Андрія Бойко-Гагаріна** – презентація власної монографії (російською мовою) «Фальшивомонетничество в Центральной и Восточной Европе в эпоху Средневековья и раннего Нового времени»³. Усі презентації супроводжувались мультимедійними презентаціями та переданням цих видань у дарунок Організаторам.

Надалі протягом наступних двох днів робота конференції проходила у форматі двох секційних засідань: «Історія грошового обігу» та «Історія фінансових установ».

Делегацію нумізматів з України очолив доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри суспільних наук, інформаційної та архівної справи Центральноукраїнського національного технічного університету – **Василь Михайлович Орлик**, представивши учасникам конференції унікальні, раніше не опубліковані, матеріали, присвячені іконографії та особливостям технології карбування монет в Антіохійському князівстві. Нашу Державу на нумізматичному форумі представили загалом 7 учасників з Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Центральноукраїнського національного технічного університету та ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ ім. Г. Сковороди», а також фахівці Національного музею історії України та Національного Банку України.

¹ Зберігаючи минуле – будуємо майбутнє – Авт.

² Мінськ – 950 років – Авт.

³ Фальшивомонетничество в Центральной та Східній Європі в добу Середньовіччя та раннього Нового часу – Авт.

Особливу цікавість викликала доповідь кандидата наук з державного управління, доцента, декана факультету економіки та менеджменту Центральноукраїнського національного технічного університету **Володимира Зайченка**, присвячена християнській символіці сучасних коммеморативних монет України, яка супроводжувалась активним обговоренням учасників. Про історію формування, підсумки та перспективи розвитку нумізматичної колекції Національного Банку України, а також основні тенденції сучасного колекціонування пам'ятних українських монет розповіли фахівці Національного Банку України – **Вікторія Сузанська** та **Євген Кондратенко**. Варто зауважити, що учасниками цьогорічної конференції приділено значну увагу аспекту фальшивомонетництва у різні часи. Доповідь кандидата економічних наук, доцента **Світлани Орлик**, була присвячена фальшивим російським кредитним білетам у Галичині в роки Першої світової війни. Доповідач ввела до наукового обігу раніше неопубліковані та неопрацьовані дослідниками архівні джерела. **Андрій Бойко-Гагарін** розповів про цікавий інструмент для фальсифікації рублів російського імператора Миколи II. Теми підробок монет торкнулись також учасники інших іноземних делегацій: Віце-Президентом Польського товариства нумізматичного, доктором габілітованим, професором Університету в Білостоку – **Кшиштофом Філіповим** було представлено результати дослідження діяльності відомого фальшивомонетника Ігнатія Юліана Цейзика (1779-1858); доктором габілітованим **Антонієм Мироновичем** представлено доповідь про факти підробки грошей періоду Тимчасового уряду в Росії, ініційованої Булак Булаховичем (1883-1940), членом Білоруського нумізматичного товариства **Іриною Колобовою** представлено матеріали щодо підробки російських монет, що зберігаються в матеріалах Мінського повітового суду у фондах Національного історичного архіву Білорусі у Мінську.

Фото 1. Групове фото учасників конференції

Серед учасників інших секцій варто відзначити надзвичайно цікаві доповіді, тісно пов'язані з історією України. Так співробітником Державного Ермітажу **В'ячеславом Кулшовим** представлено доповідь про куфічні монети із графіті, що брали участь у грошовому обігу Київської Русі; білоруським краєзнавцем та

істориком **Павлом Горбанем** представлено дані про знахідки на території Білорусі імітацій монет Улусу Джучі (Золотої Орди), карбованих від імені князя Володимира Ольгердовича у Києві, що відкрило нову, раніше невідому, сторінку обігу цих монет.

Неймовірну цікавість серед учасників конференції викликали доволі «екзотичні» теми, розглянуті провідним фахівцем з нумізматики Національного банку Вірменії – **Геворком Мугальяном**, присвячену персидським монетам XVIII століття, а також представником Національного банку Казахстану – **Айжан Машеєвої**, присвячену сучасним пам'ятним монетам Казахстану.

Наприкінці конференції було підбито підсумки її роботи, проведення наступної зустрічі заплановано на 2019 рік.

Варто зауважити, що організація та прийом учасників конференції, а також науковий захід відбулись на дуже високому і професійному рівні, наукові результати, досягнуті доповідачами, є вагомим внеском у світову нумізматику та історичну науку загалом.

Матеріали конференції надруковані у спеціальному номері журналу НБРБ – «Банківський вісник».

Фото 2. Доповідь Володимира Зайченка

Фото 3. Доповідь доктора історичних наук, професора Маріуша Мільарека

Фото 4. Доповідь доктора історичних наук, голови делегації від України – Василя Михайловича Орлика

Фото 5. Дослідники історії фальшивомонетництва – Андрій Карач (ліворуч) та Андрій Бойко-Гагарін (праворуч).

Фото 6. Збішек Шустек презентує новий випуск словацького нумізматичного журналу «Numismatika»

Андрій Бойко-Гагарін